

Statens vegvesen
Att. Bjarthe Johannes Sandve
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Saksbehandler, innvalgstelefon
Liudmila Pechinkina, 37017847

Tillatelse etter forurensningsloven til utfylling i sjø – utbyggingsprosjekt E18/E39 Gartnerløkka-Kolsdalen-Kristiansand havn

Statsforvalteren i Agder gir Statens vegvesen tillatelse til utfylling i sjø ved gnr./bnr. 151/1, 151/1935 og 151/1943 i Kristiansand kommune. Tillatelsen er gitt på visse vilkår med hjemmel i forurensningsloven § 11.

Vi fatter vedtak om saksbehandlingsgebyr på kr 67 600.

Vedtaket om tillatelse og gebyrfastsettelse kan påklages innen tre uker.

Vi viser til søknad av 07.12.2020 om utfylling i sjø ved gnr./bnr. 151/1 mfl. i Kristiansand kommune og vedlegg til søknaden. Vi beklager lang saksbehandlingstid.

1 Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren i Agder gir Statens vegvesen tillatelse til utfylling av inntil 100 000 m³ sprengstein i sjø ved gnr./bnr. 151/1, 151/1935 og 151/1943 i Kristiansand kommune.

Tillatelsen gjelder i to år fra dags dato.

Tillatelsen er gitt etter forurensningsloven § 11, jf. § 7.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endringen ønskes gjennomført.

2 Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel om gebyr i brev av 11.12.2020. Statsforvalteren har vurdert tidsbruken som er grunnlaget for valg av gebyrsats, og kommet frem til at det er riktig å legge gebyret på sats 5. Dette tilsvarer kr 67 600, jf. forurensningsforskriften § 39-4.

Vedtaket om gebyr er gjort etter forurensningsforskriften § 39-4. Miljødirektoratet vil ettersende faktura med innbetalingsblankett. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

3 Frister

Statens vegvesen skal utarbeide og oversende følgende innen angitte frister:

Dokument/opplysning	Frist	Vilkår i tillatelsen
Varsel om oppstart	Ei uke før oppstart av arbeidene	9
Program for turbiditetsmålinger	Ei uke før oppstart av arbeidene	4
Sluttrapport	Seks uker etter avslutning av tiltaket	12

4 Sakens bakgrunn

Statens vegvesen søker om tillatelse til å fylle ut ca. 100 000 m³ sprengstein ved gnr./bnr. 151/1, 151/1935 og 151/1943 i Kristiansand kommune. Det er beregnet at ca. 65 000 m³ skal fylles ut fra land og ca. 20 000 m³ som motfylling fra lekter. Grunnet usikkerhet knyttet til eksakte mengder utfyllingsmasser som er nødvendige for å oppnå tilstrekkelig vekt i motfyllingen, søker tiltakshaver om noe større total mengde masser. Det er anslått at totalt bunnareal berørt av utfyllingen vil være ca. 22 000 m². Hele sjøbunnsarealet som den omsøkte utfyllingen vil berøre, er tidligere tildekket med sand og fylt opp med sprengstein.

Formålet med tiltaket er å utvide eksisterende fergeterminal for å opprettholde kapasitetsbehovet som følge av ombyggingen av dagens E39. Det utvidede arealet skal brukes til biloppstillingsplasser for biler som skal med fergen.

Massene som skal benyttes til utfyllingen, er utsprengt stein. Noe av massene kommer fra Haumyrheitunnelen øst for Varoddbrua. Steinen består av gneis, migmatitt og noe amfibolitt og glimmerskifer. Det er benyttet elektroniske tennere ved sprengning, og stålfiber i sprutbetongen. Noe av massene vil komme fra andre prosjekter i nærområdet, antakelig fra Gartnerløkkaprojektet.

Høyden på utfyllinga vil bli fra 12 til 15 m, med 2-3 m synlig steinfylling. Motfyllingen er planlagt og dimensjonert med tre platåer. Høyden på motfyllingen varierer mellom 0 og 4 m tykkelse. Arbeidene starter ytterst med etablering av motfyllingen. Estimert varighet for tiltaket er ca. 6-10 måneder, avhengig på tilgang for utfyllingsmassene. Entreprenør vil gjennomføre utfyllingen mest mulig konsentrert i tid for å begrense ulemper for omgivelsene.

Det er ikke gjennomført sedimentundersøkelser i forbindelse med den omsøkte utfyllingen siden sjøbunnen i tiltaksområdet består av tidligere utfylte steinmasser. Tiltakshaver opplyser i søknaden at det vil bli stilt krav om siltgardin til utførende entreprenør for å begrense partikkelspredning fra utfyllingsmasser, men ber om at behov for siltgardin likevel blir vurdert når arbeidet blir igangsatt. Videre mener tiltakshaver at det er lite hensiktsmessig å benytte siltgardin ved etablering av motfyllingen siden det skal benyttes lekter og funksjonaliteten av siltgardinet vil være begrenset.

Rettslig utgangspunkt

Forurensningsloven

Når Statsforvalteren vurderer om tillatelse til tiltak som representerer en fare for spredning av forurensning, skal gis, og eventuelt på hvilke vilkår, skal vi legge vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med fordeler og ulemper tiltaket for øvrig vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 siste ledd. I vurderingen vil vi særlig ta i betraktning i hvilken grad det omsøkte tiltaket er akseptabelt sett i lys av forurensningslovens formål og retningslinjer i §§ 1 og 2.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens forvaltningsmål i §§ 4 og 5 ligger til grunn for Statsforvalterens myndighetsutøvelse. Videre skal prinsippene i §§ 8 til 12 om bl.a. kunnskapsgrunnlag, føre-var-tilnærming og samlet belastning legges til grunn som retningslinjer når Statsforvalteren treffer beslutninger som berører naturmangfold.

Vannforskriften

Vannforskriften inneholder forpliktende miljømål om at myndighetene skal sørge for at alle vannforekomster skal oppnå god kjemisk og økologisk tilstand innen 2027 med mindre det er gitt unntak med hjemmel i forskriften § 9 eller § 10.

5 Saksgang

Statsforvalteren sendte den 08.12.2020 søknaden på høring til aktuelle myndigheter og berørte parter. Høringsuttalelsene vi har fått, er oppsummert under.

Fiskeridirektoratet region Sør skriver bl.a. følgende i brev av 21.12.2020:

«Vi har < ... > vurdert den aktuelle søknaden ut fra fiskeri- og havbruksinteresser i området, deriblant marint biologisk mangfold.

Fiskeridirektoratet region Sør har ingen merknader til den planlagte utfyllingen. Vi forutsetter at det ved fylling i sjø brukes siltgardin, for på den måten å hindre spredning av partikler i sjøen.»

Agder fylkeskommune skriver i e-post av 06.01.2021 at saken ble oversendt Norsk maritim museum (NMM) for uttalelse. Videre opplyser de at NMM ikke har noen innvendinger til tiltaket slik det er beskrevet. Det er fjernet et skipsfunn id 139482 i nærheten av området.

Kystverket skriver bl.a. følgende i brev av 19.01.2021:

«Tiltaket er søknadspliktig etter havne- og farvannsloven § 14. Tiltaksområdet ligger utenfor hoved- og biled og krysser ikke kommunegrenser, og det blir lokal havnemyndighet som behandler en eventuell søknad etter denne loven. Vi minner om at det kan ikke fattes vedtak etter havne- og farvannsloven før tiltak er i tråd med plan og/eller det foreligger dispensasjon jf. havne- og farvannsloven § 14 fjerde ledd.

Kystverket har ut ifra de foreliggende opplysningene, ellers ingen vesentlige merknader til behandlingen av saken.»

Kristiansand kommune skriver bl.a. følgende i brev av 17.02.2021:

«Utfylling på 151/1935 er i tråd med eksisterende plan og ny plan (Hampa (KMV) – fergeterminalen) som under utarbeidelse. Reguleringsplanen ser ikke ut til å ha byggegrense og tiltaket er derfor også avhengig av dispensasjon fra § pbl. 1-8.

Utfylling på 151/1 er i tråd med eksisterende plan og ny plan (Hampa (KMV) – fergeterminalen) som under utarbeidelse. Reguleringsplanen ser ikke ut til å ha byggegrense og tiltaket er derfor også avhengig av dispensasjon fra § pbl. 1-8.

Utfylling på 151/ 1943 – Eiendommen på land er uregulert, og heller ikke omfattet av ny plan. Den delen det søkes om utfylling i sjø er regulert, og da industri/havneområde i sjø. Det må foretas en konkret vurdering om utfyllingen er i tråd med formålet, og vi vurderer at en utfylling kan være i tråd med arealformålet såfremt det fremmer bruken som industriområde på land, og havneområde i sjø. Arealformål for industri går utover landarealet i dag, og det vurderes at en utfylling i sjøen derfor kan være i tråd med gjeldende plan. Reguleringsplanen har ingen byggegrense og tiltaket er derfor også avhengig av dispensasjon fra pbl. § 1-8.

Fyllinga går like vest for planområdet for Hampa (KMV) – fergeterminalen som er under arbeid. Kommunens planavdeling har uttalt at de skal se på å ta med fyllinga under vann i bestemmelsene til Hampa, og at denne ikke behøver å gå til overflaten. I kommuneplanen er området avsatt til fremtidig havn. Siden det ikke er vedtatt et midlertidig bygge- og deleforbud i området er det gjeldende planer som regulerer området.

Parkvesenet har uttalt:

«Parkvesenet ber om at utbygger gjør rede for om bekken/vannløpet som kommer ut på stedet har biologisk eller hydrologisk verdi.

Hvis dette påvises, bør man se på muligheten for å innarbeide bekken som en åpen løsning i prosjektet.»

6 Statsforvalterens vurdering og begrunnelse

De viktigste konsekvensene av utfylling i sjø er midlertid forringelse av vannkvalitet i form av nedslamming, spredning av partikler fra sedimenter og utfyllingsmasser samt endring av habitatet til vannlevende organismer. I tillegg kan støy under arbeidene ha negativ påvirkning på dyr og redusere verdien av rekreasjon og friluftsliv. Statsforvalteren har vurdert disse momentene i det som følger.

Forurensning i tiltaksområdet

Utfylling kan medføre at sedimentpartikler virvles opp og spres ut i vannmassene utenfor tiltaksområdet. Dersom sedimentene er forurenset, kan utfylling føre til spredning av forurensete partikler. Det er flere kjente forurensningskilder på land i nærheten av tiltaksområdet, og det er tidligere gjennomført tiltak med tildekking med sand i samme havnebasseng. Ifølge søknaden, skal sprengsteinmassene fylles ut over et sjøbunnsareal tidligere utfylt med stein. Vi vurderer derfor at utfyllingen ikke vil medføre vesentlig spredning av sedimentpartikler.

Utfyllingsmasser

Utfyllingsmasser er en potensiell forurensningskilde. I det aktuelle tilfellet planlegger tiltakshaver å benytte sprengstein fra prosjekter i nærheten av tiltaksområdet, bl.a. tunnelstein fra Haumyrheitunnelen øst for Varoddbrua. Sprengstein kan inneholde nydannede partikler fra sprengningsarbeid som kan føre til nedslamming av nærliggende områder. Mengde sprengstoff og sprengningsteknikk har betydning for dannelse av finstoff. Finstoffmengde er bl.a. ofte større ved

tunnelspregning der det benyttes mye sprengstoff. Ved sprengning av noen typer bergarter dannes det i tillegg spisse/nåleformede partikler som kan føre til mekaniske skader på vannlevende organismer, særlig på gjellelev hos fisk og filtrerende bunndyr og dyreplankton. Siden Statens vegvesen ønsker å benytte tunnelstein og tiltaket er stort, vurderer vi at den totale mengden finstoff kan være relativt stor. På bakgrunn av dette mener vi at det er sannsynlig at utfyllingsarbeidene kan føre til partikkelspredning fra sprengstein. Statsforvalteren stiller vanligvis krav om at det etableres partikkelsperre rundt tiltaksområdet ved utfyllingsarbeider i sjø og vassdrag. Erfaringer fra lignende prosjekter viser at siltgardin fungerer som en effektiv avskjærende partikkelsperre.

Det kommer frem av søknaden at Statens vegvesen vurderer at bruk av siltgardin er lite hensiktsmessig under etablering av motfylling (ca. 20 000 m³ stein) siden det blir benyttet leker. Videre ber tiltakshaver i søknaden om at behov for siltgardin for utfylling fra land blir vurdert når arbeidet blir igangsatt. Slik vi forstår det, skyldes dette noe usikkerhet knyttet til hvordan entreprenør velger å gjennomføre utfyllingen fra land. Som nevnt ovenfor, vurderer vi at det er sannsynlig at det kan skje partikkelspredning fra utfyllingsmassene under tiltaksgjennomføring. Vi stiller derfor vilkår om bruk av siltgardin eller andre spredningsbegrensede tiltak, f.eks. boblegardin, rundt tiltaksområdet under hele tiltaksgjennomføringen, jf. vilkår 3.

Ifølge søknaden, vil et siltgardin ha en lengde på ca. 5 m, dvs. ikke nå helt til bunnen/dekke hele vannsøylen. På bakgrunn av dette mener vi det er rimelig at tiltakshaver skal gjennomføre kontinuerlig turbiditetsmålinger i forskjellige dybder for å kontrollere partikkelinnhold i vannmassene, jf. vilkår 4. Utfyllingsmassene skal for øvrig ikke inneholde stein fra bergarter hvor frigjøring av nåleformede partikler er sannsynlig, eller stein med fare for innhold av sulfidholdige bergarter, jf. vilkår 2.

Sprengstein kan inneholde rester av nitrogenforbindelser fra sprengning, noe som kan føre til utlekking av nitrogen. Tilførsel av nitrogen kan gi eutrofieringseffekter (økt mengde av planteplankton og alger) og dannelse av giftig ammoniakk ved bruk av sprøytebetong. Mengde av nitrogenforbindelser er bl.a. avhengig av type og mengde sprengstoff. Tunnelstein inneholder som regel større mengde nitrogen enn sprengstein fra dagbrudd, og ved bruk av sprøytebetong vil avrenningen være basisk. I det aktuelle tilfellet er det relativt store mengder sprengsteinmasser som skal fylles ut. Vi vurderer likevel at tilførsel av ekstra nitrogen ikke vil ha vesentlig innvirkning på miljøet i det aktuelle tilfellet siden tiltaksområdet ligger relativt åpent, og konsentrasjonen av tilførte nitrogenforbindelser vil trolig raskt fortynnes. Eventuell basisk avrenning vil ikke ha nevneverdig påvirkning på pH i vann grunnet sjøvannets store bufferevne.

En annen problemstilling knyttet til bruk av sprengstein til utfylling i sjø er plast i utfyllingsmasser. Plast brytes i liten grad ned i det marine miljøet, men fragmenteres over tid til små partikler. Vannlevende organismer og fugler kan forveksle plast med mat og få små plastpartikler i seg. Det er derfor viktig at sprengstein som fylles ut i sjø, inneholder minst mulig plast. Ifølge søknaden, benyttes det elektronisk tennere ved sprengning. Det er anslått at plastforbruket reduseres med opptil 30 % ved bruk av elektroniske tennsystemer, jf. Miljødirektoratet sitt faktaark M-1085/2018 «Problemer med plast ved utfylling av sprengstein i sjø». De elektroniske ledningene synker og vil i stor grad bli liggende inne i fyllingene. Vi vurderer derfor at massene ikke vil inneholde mye plast, men stiller likevel vilkår om at tiltakshaver bl.a. skal fjerne synlig plast før utfyllingsarbeidene, jf. vilkår 2.

Utfyllingens betydning for strømforhold og vannutskifting

Tiltaksområdet ligger i nordre del av vannforekomsten Kristiansandsfjorden-indre havn. Siden

tiltaket vil berøre et relativt stort areal, vurderer vi at strømforholdene like ved tiltaksområdet vil kunne endres noe. Det er likevel ikke sannsynlig at den omsøkte utfyllingen vil påvirke strømforholdene i vannforekomsten eller ha innvirkning på vannutskifting tatt i betraktning tiltaksområdets beliggenhet.

Natur- og rekreasjonsverdier

Ifølge Miljødirektoratets kartløsning Naturbase er det i nærliggende områder registrert flere sjøfuglarter (bl.a. fiskemåke og makrellterne) og vanlig sandskjell som er oppført på norsk rødliste. Ca. 1 km sør for tiltaksområdet ligger det et middels viktig gytefelt for torsk.

Myren gård, et svært viktig statlig sikret friluftslivsområde (ID: FS00000946), ligger ca. 880 m i luftlinje fra tiltaksområdet i sjø. Ifølge Naturbase faktaark, brukes Myren gård svært mye daglig, både sommer og vinter.

Vi vurderer at den omsøkte utfyllingen ikke vil påvirke de registrerte dyreartene i vannforekomsten i nevneverdig grad, med unntak av den direkte lokale påvirkningen i tiltaksområdet. Anleggsarbeidene vil i tillegg generere en del støy, både over og under vannoverflaten. Dette kan virke forstyrrende for fuglelivet og vannlevende organismer, samt redusere verdien av rekreasjon og friluftsliv. Tiltaksområdet ligger imidlertid i et havneområde, der bl.a. store cruisebåter legger til kai. Det er for øvrig flere industribedrifter like vest for tiltaksområdet, og dagens E18 og E39 går nord for området. Området er således eksponert for en del støy. Til tross for at den omsøkte utfyllingen defineres som et stort tiltak, mener vi at støybidraget fra tiltaksgjennomføringen vil være relativt begrenset sammenlignet med de øvrige støykildene.

Tidsperiode for gjennomføring av tiltakene

En hovedregel er at tiltak i sjø ikke tillates i perioden fra 15. mai til 15. september av hensyn til plante- og dyreliv, friluftsliv og rekreasjon. I denne perioden er også den biologiske produksjonen i vannmassene stor, og det er ikke ønskelig med negativ påvirkning av vannmassene. Av hensyn til bl.a. viktige naturtyper og arter kan ytterligere innskrenkning av perioden for å gjennomføre tiltak være aktuell.

Statens vegvesen påpeker i søknaden at det ikke utøves aktivitet knyttet til friluftsliv og rekreasjon i tiltaksområdet, og at området ut mot sjøen preges av havneaktivitet og industrivirksomhet. Ettersom det er knyttet stor usikkerhet for når arbeidene kan igangsettes, ønsker tiltakshaver at det i tillatelsen ikke settes noen tidsbegrensning for når tiltaket kan gjennomføres. Samtidig nevner tiltakshaver at de vil tilstrebe å unngå perioden 15. mai til 15. september.

På bakgrunn av det ovennevnte og siden det ikke er registrert hensynskrevende sårbare arter og viktige naturtyper i tiltaksområdet, har Statsforvalteren valgt i det konkrete tilfellet å fravike hovedregelen og innskrenker ikke tidsperiode for tiltaksgjennomføring. Vi legger også vekt på de samfunnsmessige interessene prosjektet innebærer.

Naturmangfoldloven

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet, skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger, jf. naturmangfoldloven § 8. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Statsforvalteren har bl.a. lagt følgende databaser til grunn for vurderingen: Naturbase kart (<https://kart.naturbase.no/>), Artskart (<https://artskart.artsdatabanken.no>) og Vann-nett (

nett.no/portal/). Ut fra det ovennevnte anser vi at kravet til kunnskapsgrunnlag er tilstrekkelig ivare tatt.

Når det gjelder effekter av påvirkningen, er miljøkonsekvenser av utfylling i sjø godt kjent gjennom erfaringer fra lignende tiltak. Det finnes også omfattende forskning på effekter av miljøgifter på det akvatiske miljøet. På bakgrunn av dette legger vi mindre vekt på føre-var-prinsippet som skal legges til grunn for håndtering av usikkerhet knyttet til et tiltaks miljøkonsekvenser, jf. naturmangfoldloven § 9.

Tiltakets påvirkning på økosystemet skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning. Tiltaket skal utføres i et område der det allerede har vært gjennomført flere utfyllinger. Selv om utfyllingen vil berøre et stort sjøbunnsareal, er det ikke registrert spesielt viktige naturverdier i tiltaksområdet. Vi vurderer derfor at det ikke er sannsynlig at tiltaket, utført i henhold til vilkår i tillatelsen, vil gjøre ytterligere skade på naturmangfoldet. Vi forventer at tiltaket kan medføre kortvarig forringelse av vannmassene lokalt. Det må likevel påvises aktsomhet mht. ukjente miljøproblemer i området.

Ifølge naturmangfoldloven § 11 skal tiltakshaver dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. Vilkår om siltgardin og turbiditetsmålinger er et eksempel på dette. Videre sier naturmangfoldloven § 12 at for å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater. Det må benyttes den teknologien som gir minst miljøbelastning, jf. vilkår 11 («Best Available Technology»).

Vannforskriften

Tiltaksområdet tilhører vannforekomsten Kristiansandsfjorden-indre havn som er registrert med ID 0130010302-2-C i portalen Vann-nett. Vannforekomsten har moderat økologisk tilstand og dårlig kjemisk tilstand. Det er gjennomført flere undersøkelser av både økologiske og kjemiske parametere, og klassifiseringen er basert på høy presisjon. På grunn av tekniske årsaker er fristen for miljømålene utsatt til 2033. Den omsøkte utfyllingen berører kun en del av vannforekomsten. Statsforvalteren mener derfor at det er rimelig å anta at tiltaket ikke vil forringe miljøtilstanden i vannforekomsten i nevneverdig grad eller ha innvirkning på hvorvidt vannforekomsten når miljømålet eller ikke, jf. vannforskriften § 4, forutsatt at tillatelsens vilkår overholdes. Vi vurderer derfor at vannforskriften § 12 ikke kommer til anvendelse i det aktuelle tilfellet.

7 Vilkår

1. Det kan fylles ut inntil 100 000 m³ utsprengete steinmasser i sjø i det omsøkte området. Arealet som blir berørt av utfyllingen, må ikke overskride areal anvist på kart av 18.11.2020 vedlagt søknaden.

Mengder og tidspunkt for utfylling av masser samt utfyllingssted skal loggføres og rapporteres, jf. vilkår 12.

2. Tiltakshaver skal vurdere utfyllingsmassenes egnethet mht. innhold av helse- og miljøfarlige stoffer og potensiale for forringelse av vannmiljøet. Sprengstein som kan eller vil medføre nevneverdige skader eller ulemper for vannmiljøet, skal ikke benyttes. Det skal heller ikke brukes

stein fra bergarter hvor frigjøring av nåleformede partikler er sannsynlig, eller stein med fare for innhold av sulfidholdige bergarter.

Tennledninger, plastikk og annet ikke naturlig materiale skal så langt det praktisk lar seg gjøre, fjernes før utfyllingen. Fjernet avfall skal leveres til et lovlig avfallsanlegg.

Det skal etableres mottakskontroll for plast på utfyllingsstedet og iverksettes tiltak for å hindre spredning av plast etter utfylling. Dette skal dokumenteres i sluttrapport, jf. vilkår 12.

3. Siltgardin eller andre spredningsbegrensende tiltak med tilsvarende effekt skal benyttes under utfyllingsarbeidene. Siltgardinet skal så langt det er mulig omslutte hele tiltaksområdet/ hele vannsøylen, og kontrolleres for funksjon. Siltgardinet må ikke fjernes før arbeidene er avsluttet, og visuell kontroll og turbiditetsmålinger, jf. vilkår 4, viser at det ikke er synlig partikkelforurensning på innsiden av siltgardinet.

Etter at arbeidene er avsluttet, skal siltgardinet bringes til lovlig avfallsanlegg. Fjerningen må gjennomføres slik at partikler som har festet seg til gardinet under arbeidene, ikke ruser av og spres i vannmassene.

Dersom tiltakshaver velger et annet spredningsbegrensende tiltak, skal dette avklares med Statsforvalteren før oppstart av arbeidene.

4. Det skal utføres kontinuerlig måling av turbiditet under utfylling fra land og lekter. Målingene må være representative i forhold til påvirkningen av tiltaket. Målerne skal plasseres slik at de på best mulig måte fanger opp spredning av partikler ut fra tiltaksområdet. Turbiditeten skal måles i jevnlig dybdeintervaller fra vannoverflaten og ned til bunnen. Alle målinger skal loggføres. Det skal minimum etableres én referansestasjon i området som ikke er påvirket av arbeidene. Turbiditet skal måles ved alle stasjoner samtidig så lenge arbeidene pågår.

Grenseverdien settes til referanseverdi pluss 10 NTU. Tid mellom hver avlesing skal ikke være over 10 minutt. Arbeidene skal stanses ved overskridelse av grenseverdien utover en periode på 20 minutter, nødvendige tiltak iverksettes og Statsforvalteren varsles. Arbeidene kan gjenopptas når turbiditeten ved målestasjonen er lavere enn grenseverdien. Måleresultatene legges ved sluttrapport, jf. vilkår 12.

Program for turbiditetsmålinger der planlagt plassering av målestasjonene vises og begrunnes, sendes Statsforvalteren minst ei uke før tiltaket iverksettes.

5. Arbeidet skal utføres på en slik måte at det i minst mulig grad medfører partikkelspredning og volder tilslamming av vannmasser og strandområder. Dersom det oppstår utilsiktede forurensningssituasjoner eller brukerkonflikter, skal arbeidet stanses og korrigerende tiltak skal gjennomføres. Statsforvalteren må varsles ved alle forhold der tiltaket kan berøre miljøet negativt.

6. Vannkvaliteten skal ikke forringes, jf. vannforskriften § 4.

7. Tiltakshaver har ansvaret for å orientere entreprenør som skal gjennomføre arbeidene, om de vilkår som gjelder.

Den som utfører arbeidet, skal kunne fremlegge kopi av denne tillatelsen på arbeidslokaliteten, inntil tiltaket er avsluttet.

8. Internkontroll for aktiviteten må være utarbeidet, jf. forskrift 06.12.1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften). Internkontrollen skal bl.a. sikre og dokumentere at tiltakshaver overholder krav i denne tillatelsen.

Tiltakshaver plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Alle avvik skal loggføres.

9. Før tiltaket iverksettes og minimum ei uke før skal det gis beskjed til Statsforvalteren om dato for oppstart, samt hvem som er ansvarlig entreprenør. Det kan varsles med enkel e-post med saksnummer (2020/9808) til sfagpost@statsforvalteren.no. Det kan bli ført tilsyn under arbeidene.

10. Dersom det viser seg at utfyllingsmasser er av en slik karakter at arbeidene medfører alvorlige miljømessige problemer, tas det forbehold om at arbeidene skal stanses, og at saken blir vurdert på nytt.

11. Den best tilgjengelige teknologien/metoden må benyttes i utførelsesfasen både mht. metode, kontroll og overvåkning, jf. BAT-prinsippet («Best Available Technology»).

12. Statsforvalteren skal ha sluttrapport om arbeidene som er utført, innen seks uker etter at tiltaket er avsluttet. Rapporten skal bl.a. inneholde beskrivelse av arbeidene, kopi av loggføringer, redegjørelse for ev. avvik og øvrige opplysninger for å dokumentere at vilkårene som er gitt i tillatelsen, er overholdt. Fotodokumentasjon på gjennomførte tiltak skal også legges ved sluttrapporten.

13. Tillatelsen er gyldig i to år f.o.m. vedtaksdato.

8 Ansvarsforhold og behandling av andre myndigheter

Dette vedtaket er gjort med bakgrunn i det vi i dag vet om området. Tiltakshaver, Statens vegvesen, er ansvarlig for at tiltaket gjennomføres i henhold til vilkårene i tillatelsen. Denne tillatelsen fritar ikke tiltakshaver fra ansvaret for innhenting av tillatelse etter annet lovverk eller fra berørte grunneiere og rettighetshavere m.m. Tiltakshaver er selv ansvarlig når det gjelder andre brukerinteresser som kan bli berørt. Privatrettslige forhold forutsetter vi avgjort før tiltaket finner sted.

Brudd på vilkår i en tillatelse kan medføre straffeansvar etter forurensningsloven, jf. § 78. For å sikre at bestemmelsene i forurensningsloven eller tillatelsen blir overholdt kan forurensningsmyndigheten fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73.

Vi forutsetter at Statens vegvesen har avklart forhold omfattet av plan- og bygningsloven og fått saken vurdert etter havne- og farvannsloven, jf. henholdsvis uttalelse av 17.02.2021 fra Kristiansand kommune og uttalelse av 19.01.2021 fra Kystverket, før tiltaket gjennomføres.

Vi minner for øvrig om meldeplikt til Norsk maritimt museum ved eventuelle funn av kulturminner under anleggsarbeidet.

9 Erstatningsansvar og klageadgang

Denne tillatelsen fritar ikke tiltakshaver eller anleggseier for erstatningsansvar etter de alminnelige erstatningsregler, jf. bl.a. §§ 10 og 17 i forurensningsloven.

Statens vegvesen og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket, inkludert gebyrsatsen, til Miljødirektoratet. En eventuell klage bør inneholde en begrunnelse og hvilke endringer som ønskes. I tillegg skal andre opplysninger som kan ha betydning for saken, komme frem.

Klagefristen er tre uker fra dette brevet ble mottatt. En eventuell klage skal sendes til Statsforvalteren i Agder.

Med hilsen

Thomas Christian Kiland-Langeland (e.f.)
fungerende miljøverndirektør
Miljøvernavdelingen

Veronica Skjævestad
faggrupeleder forurensning
Miljøvernavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Klageskjema
- 2 Faktaark om plast i utfyllingsmasser

Kopi til:

Fiskeridirektoratet

Kystverket

Norsk maritimt museum

Naturvernforbundet i Agder

VESTERVEIEN 15 AS

KRISTIANSAND HAVN KF

Agder fylkeskommune

Kristiansand kommune

Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Postboks 1502	6025	ÅLESUND
Postboks 720 Skøyen	0214	OSLO
Postboks 718	4666	KRISTIANSAND S
Postboks 209	4662	KRISTIANSAND S
Postboks 114	4662	KRISTIANSAND S
Postboks 788 Stoa	4809	ARENDAL
Postboks 4	4685	NODELAND